

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

№

гр. София, 04.10.2021 г.

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 12
състав**, в закрито заседание на 04.10.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Наталия Ангелова

като разгледа дело номер **11764** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

По делото е постъпила молба от 27.07.2021г. от името на ищеца чрез адв.

П., са направени доказателствени искания, след размяна на книжа е постъпило становище от ответника, с което частично се противопоставя на направените доказателствени искания.

Съдът за да се произнесе по исканията на ищеца и възраженията на ответника, взе предвид следното:

Предмет на исковата претенция по делото, след разделянето на първоначално предявените съединени искове, е искова претенция в размер на 7 000 евро, за периода от 03.09.2020г. до 02.10.2020г., уточнена в о.с.з. от 12.04.2021 г., и за неимуществени вреди от задържането на ищеца в 05 РУ - СДВР -тъй като било налице фактическо задържане от полицейски орган, за което не била издадена заповед за задържане по чл.74, ал.1 ЗМВР, и като последица от това ищецът претендира душевни болки и страдания за исковия период, съответни на описаното по т.3 от исковата молба. Ищецът също така претендира, че всеки от трите пункта съставлява самостоятелно основание за ангажиране на отговорността на ответника - СДВР по чл.52 от ЗЗД., като на първата страница на исковата молба, наред с тази разпоредба се позовава и на чл.1 от ЗОДОВ.

Като основания на конкретния иск сочи следното:

Полицейските органи от 05 РУ - СДВР били длъжни да издадат заповед за задържане по чл.74, ал.1 ЗМВР, след като от обстоятелствата е било видно, че им се води с полицейски микробус лице, което е фактически задържано, явно малтретирано и обездвижено с белезници, били са задължени да изяснят с полицейските органи, осъществили самото задържане на място какви са фактическите данни, довели до задържането, като посочат релевантната хипотеза на чл.72, ал.1 ЗМВ, в противен случай е трябвало незабавно да освободят незаконно задържания, поради липса на основание или отпаднало основание.

Ищецът претендира, че са нарушени правата му по чл.5 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи (ЕКЗПЧ), като е бил лишен от правото си на свободно придвижване, задържан без правно и фактическо основание и е лишен от правото си да обжалва незаконното задържане чрез издаване на заповед за задържане и неспазване на каквито и да било правила, предвидени в ЗМВР. Нарушените права изрично се прокламирали в текстове от Конституцията - членове 30 и 35, на чието пряко действие изрично се позовава.

Посочените оплаквания следва да се квалифицират като твърдение освен за незаконно фактическо задържане, и за нарушение на правото на ищеца по чл.5, т.2 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, който текст гласи:

"Право на свобода и сигурност (Изм. - ДВ, бр. 137 от 1998 г.)

Член 5

1.(...)

2. На всяко арестувано лице трябва незабавно да бъдат съобщени на разбираем за него език основанията за арестуването му и всички обвинения, които му се предявяват."

Видно от писмено становище от ответника, постъпило на 18.08.2021г., същият признава, че лицето на снимките, представени на лист 20 и 24 от делото е ищецът, но не признава фактът, че на втората снимка ищецът се е качвал на полцейски микробус, както и, че именно с полицейски автомобил е бил доведен в 05 РУ - СДВР. Следва да се отбележи, че на тази снимка лицето е без белезници, а ищецът твърди, че бил закаран с белезници в районното управление. Това обстоятелство поставя под въпрос смисъла от допускането на експертиза, предвид и другите обстоятелства по делото.

Видно от писма от 23.06.2021г. и от 03.08.2021г., представени по делото от началника на 05 РУ - СДВР, ищецът е бил "поканен" в 05 РУ СДВР, понятието "поканен" беше засегнато при разпита на свидетеля по делото Б. К. Б.. В представения от началника на 05 РУ - СДВР План -Разстановка от 01.09.2020г., като членове на група за обработка са посочени общо 5 лица, но видно от отбелязаното за ищеца в книгата за пропускателния режим, в графите "от кого и кога" и "съдържание" еса посочени следните данни: 03:00-03:30ч. и "ОДЧ - 50", а в последната графа - "За кого и срок" е аписано "поканен". По делото е разпитано лицето, изпълнявало функциите на ОДЧ на процесната дата. Съдът намира, че по искането на адв. В. да бъдат посочени лицата, участвали в групата за обработка с цел разпита им като свидетели, са изискани всички доказателства, като няма данни за конкретно лице от групата за обработка, което е работило с ищеца.

В допълнителна молба адв. В. посочва, че следва началникът на 05 РУ - СДВР да бъде задължен да представи книга за доведените лица от дати 02/03.09.20г., която е различна от книгата за пропускателния режим. По искането на адвокатата да бъде представено копие от Книгата за доведени лица, която била различна от книгата за пропускателния режим, макар и началникът на 05 РУ - СДВР да е задължен за това от

съда в последното съдебно заседание, за трети път по делото се представя книгата за пропускателния режим с вписвания за ищеца.

За ищеца няма данни да е доведен на процесната дата на основания по НПК, а видно от изявлението на началника на 05 РУ-СДВР, вероятната причина ищецът да напусне районното управление е, че за същия не е установена евентуална съпричастност към извършено престъпление от общ характер или грубо нарушаване на обществения ред - в писмото то от 30.07.2021г. на началника на 05 РУ – СДВР. Тези данни за вписването на ищеца в книгата за пропускателния режим на 05 РУ СДВР съответстват на предвиденото правно основание по чл.11, ал. 6, т.1 от Инструкция № 8121з-78 от 24 януари 2015 г. за реда за осъществяване на задържане, оборудването на помещенията за настаняване на задържани лица и реда в тях в министерството на вътрешните работи, издадена от министъра на вътрешните работи, Обн. ДВ. бр.9 от 3 февруари 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.77 от 6 октомври 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.30 от 15 април 2016г., изм. ДВ. бр.101 от 7 декември 2018г.

Съгласно чл.11, ал.6, т.1 от Инструкцията:

"(б) Заповед за задържане не се издава на лица, за които е постановено принудително довеждане или са задържани по реда на Наказателно-процесуалния кодекс (НПК), като:

1. лица, за които е постановено принудително довеждане, се записват в книгата за пропускателния режим, като се отбелязват номерът и датата на постановлението, с което е разпоредено принудителното довеждане, органът, който го е постановил, кой служител ще работи с лицето, както и точният час на влизане и напускане на лицето на структурата на МВР; същите се настаняват в помещения, различни от помещенията за задържане, и им се осигурява непрекъснат контрол и наблюдение;"

Съгласно чл.4 от същата Инструкция: "Задържани лица" по смисъла на тази инструкция са тези, на които е ограничено правото на свободно придвижване при условията и по реда на ЗМВР."

Твърденията на ответника, че ищецът не е бил принудително доведен в 05РУ – СДВР представляват косвено оспорване на вписването на ищеца в книгата за пропускателния режим, за което вписване е относимо единствено основанието по чл.11, ал.6, т.1 от приложимата Инструкция.

Следва да се посочи, че искането на адвокат В. за представяне на книга за доведените лица не намира основание в разпоредбите на цитираната Инструкция, приложима към казус като процесния, воденето на такава книга не е предвидено.. Съдът следва да предостави възможност на адвоката, в случай, че държи на искането си, да го уточни като посочи относимо правно основание.

Ответникът възразява в становището си от 18.08.2021г., че допускането на доказателствените искания на ищеца нарушавало равнопоставеността на страните в гражданския процес, съдът е разпределил доказателствената тежест, претендира се и неотносимост. Що се касае до доказателствената тежест, то в контекста на заявените основания от ищеца, в нарушение на правата му по Конвенцията, заявено още с исковата молба, то ответникът, като еманация на Държавата, има конкретни задължения по Конвенцията, изведени в Съдебната практика на Съда по правата на човека, а именно:

1.Задължението за разследване, така например Решение от 16 април 2013 г., ЕСПЧ - дело Д. Ш. срещу България, жалба № 17253/07)

"46. Задължението на Високодоговарящите страни по член 1 от Конвенцията да

осигурят за всички намиращи се под тяхната юрисдикция лица дефинираните в Конвенцията права и свободи във връзка с член 3, изисква от държавите да предприемат мерки, насочени към гарантиране, че намиращите се под тяхната юрисдикция няма да бъдат подлагани на посегателства, включително и посегателства от страна на частни лица (вж. измежду други източници Ш. срещу Х., № 40116/02, § 52, 31 май 2007 г.).

47. Когато едно физическо лице заведе основателен иск за посегателство, включително такова от страна на частни лица, член 3 от Конвенцията поражда процесуалното задължение да бъде проведено независимо официално разследване. Разследването трябва да е в състояние да доведе до установяване на самоличността на виновните лица с цел те да бъдат наказани (вж. Б. К., цитирано по-горе, § 78 и други позовавания).

48. Обхватът на това задължение на държавата покрива средствата, а не резултатите; властите трябва да предприемат всички разумни мерки, с които разполагат, за да осигурят доказателства относно инцидента (...). В този контекст изискването за бързина и разумна експедитивност се подразбира. Толерирането от страна на властите на такива деяния неизбежно подрива доверието на обществото в принципа на законността и на правовата държава (...).

2. Във връзка с оплакването по член 5, § 2 от Конвенцията, че жалбоподателят не е бил информиран незабавно за причините за ареста му, Решение от 26 октомври 2006 г., пето отделение на ЕСПЧ - Д. срещу България, Жалба № 56796/004:

"67. Съдът подчертава, че член 5, § 2 от Конвенцията съдържа елементарната предпазна клауза, че всяко арестувано лице трябва да знае защо е лишено от свобода си. Тази разпоредба е неотделима част от схемата за защита, предоставена от член 5: по силата на § 2 на всяко арестувано лице трябва да се каже на прост, нетехнически, разбираем за него език, съществените правни и фактически основания за неговия арест, така че да може, ако намери за уместно, да се обърне към съд, за да оспори неговата законосъобразност в съответствие с § 4. Докато тази информация трябва да се предаде "незабавно", не е необходимо тя е разкрита изцяло от арестуващия служител в самия момент на арестуването. Дали съдържанието и незабавността на определена информация са достатъчни се оценява за всеки отделен случай съобразно неговите специфични характеристики (...)

3. Във връзка с оплакването, че не е издадена заповед за задържане, следва да се посочи и решение от 13 юни 2002 г., първо отделение на ЕСПЧ - А. срещу България

"154. Съдът напомня, че съдържащите се в член 5, алинея 1 от Конвенцията изрази "законен" и "в съответствие с процедури, предвидени от закона" препращат преди всичко към националното законодателство и налагат задължение за спазване на неговите материални и процесуални правила. Те изискват освен това всяко лишаване от свобода да съответства на целта на член 5, а именно защита на лицата от произвол. Освен това Съдът трябва да се увери дали самото вътрешно право съответства на Конвенцията, включително на изрично или имплицитно съдържащите се в нея общи принципи (...).

Нерегистрираното задържане на дадено лице е пълно отрицание на съдържащите се в член 5 от Конвенцията жизненоважни гаранции и представлява едно от най-тежките нарушения на тази разпоредба. Липсата на протоколно отразяване на такива обстоятелства, като датата, времето и мястото на задържане, името на задържаното лице, основанията за неговото задържане и името на лицето, осъществяващо ареста,

следва да се счита за несъвместима с изискванията за законност и със самата цел на член 5 от Конвенцията (...).

155. В настоящия случай не се оспорва, че за задържането на г-н З. не е била издадена писмена заповед, предвидена в член 35 от Закона за националната полиция. Противно на становището на Правителството, тази разпоредба не може с основание да се тълкува като допускаща лишаване от свобода без законосъобразна заповед когато има съмнения относно самоличността на задържаното лице: такова тълкуване противоречи на елементарните гаранции на член 5 от Конвенцията, доколкото би означавало бланкетно разрешаване на нерегистриране задържания. Освен това, в настоящия случай полицията е идентифицирала г-н З. още при арестуването му.

Следователно задържането на сина на жалбоподателката е било незаконно.

(...)

157. Липсата на писмена заповед и правилно отразяване на задържането на г-н З. е достатъчно за Съда да установи, че неговото лишаване от свобода за няколко часа на 29 януари 1996 е било в нарушение на вътрешното законодателство и противоречие с заложените в член 5 от Конвенцията изисквания за правилното регистриране на задържанията."

Ето защо е налице нарушение на член 5, алинея 1 от Конвенцията."

От страна на ответника е следвало да бъде направено пълно вътрешно разследване и установяване на всички обстоятелства, на които се основават действията на полицейските органи спрямо ищеца, като представи доказателствата по делото, съобразно предмета му. Задължението на държавата за разследване по повдигнатите от ищеца въпрос най-малкото не накърнява принципите за равнопоставеност в процеса, а с допускането на доказателствените искания на ищеца, запълва бездействието за разследване. Следва да се отбележи, че към момента на предявяването на иска по делото, същият не е разполагал с каквито и да е документи, обосноваващи задържането му, поради което на основание чл.147 ГПК, вр. Чл.204, ал.5 АПК, има право да сочи нови доказателства.

Освен горното, исковата претенция по делото е допустима на основание чл.204, ал.4 АПК, тъй като съществува отделен процесуален ред за оспорването на задържането - пред СРС, като следва да се отбележи, че на оспорване подлежи задържането, в това число и фактическото такова, без да се ограничава до заповедта по националното право. Ищецът не е претендирал вреди на основание нарушаване на правото на ЕС, по което не се изисква предварително установяване на законосъобразността.

На основание изложеното, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

УКАЗВА на страните, съобразно изложеното в мотивите на определението, с характер на доклад по предмета на делото, да преценират исканията си по доказателствата и за ищеца - евентуално правните основания, в това число на ответника дали оспорва направеното вписване в книгата за пропускателния режим за ищеца и относимото към него правно основание.

Определението на съда не поздлажи на обжалване.

Съдия:

